
Történet

97/352

TOIT, J.S. du: Ou Nabye-Oosterse versamelings as voorlopers van Westerse organiserings- en herwinningspraktike = Mousaion. 15.vol. 1997. 1.no. 3-24.p.

Res. angol nyelven

Ókori közel-keleti nyilvántartások mint a nyugati adatszervezési és információkeresési gyakorlat előfutárai

Információhordozó -archaikus; Írástörténet; Könyvtártörténet -egyetemes

A könyvtárakat és levéltárakat a társadalmi követelmények formálják, ezért ezek az intézmények általában a környező társadalmat tükrözik. Az ókori Közel-Keleten három intézménytípus különböztethető meg: genizah, könyvtár és levéltár. Ezek közül a genizah nem utal a társadalmi berendezkedésre, mert nincsenek benne belső elrendezési és visszakeresési szabályok. A könyvtárakban és levéltárakban viszont vannak ilyenek. A tanulmány ezt Kürosz perzsa király rendeletével illetve az Eblában talált ékírásos gyűjteménnyel illusztrálja. A szerző utal a Holt-tengeri tekercecsekre, melyek további kutatást igényelnek. Az ilyen kutatásokhoz interdiszciplináris együttműködésre lenne szükség az ókortudomány és az információtudomány között a jövőbeli leletek kezelése, modern múzeumi elhe-

lyezésük és visszakereshetőségük biztosítása érdekében.

(Autoref. alapján)

KÖNYVTÁR- ÉS TÁJÉKOZTATÁSÜGY

Általános kérdések

97/353

FONOTOV, G.P.: Ideologičeskie li ucreždeniá biblioteki? = Bibliotekoved. 1997. 1.no. 12-20.p. Bibliogr.

Ideológiai intézmények-e a könyvtárak?

Jogsabály -könyvtárügyi; Könyvtár

Jelenleg Oroszországban viták folynak a könyvtárak, főként a közkönyvtárak és az általános tudományos könyvtárak dezideologizálásáról. Az 1994. évi új könyvtári törvény azzal kerüli meg a kérdésben való állásfoglalást, hogy miközben információs, kulturális és képző intézményeknek definiálja a könyvtárakat, az általuk szolgáltatott állományoktól megköveteli az ideológiai és politikai sokszínűséget. Vele szemben – helyesen – a régi könyvtári törvény (1984) „ideológiai, kulturális–közművelő és tudományos–tájékoztató intézmények” megfogalmazásban rögzíti a könyvtárak lényegét.

Ha egyszer az állomány ideológiai és politikai szempontból sokszínű, akkor a szolgáltatá-

soknak is valamiféleképpen viszonylaniuk kell ehhez a sokszínűséghez. A kérdés csak az: mi-féleképpen. Nyilvánvaló, hogy a könyvtári munka dezideologizálása alatt – téves szóhasználattal – tulajdonképpen csak a kommunista ideológiától és az SZKP diktátumaitól való elzárkózás értendő.

Eltekintve az ideológia marxizmus–leninizmus jegyében történő meghatározásától, ideológián egy olyan nézetrendszert kell érteni, amelyben az embereknek a valósághoz és egymáshoz való viszonyulásai, a szociális viszonylatok és el-entmondások tudatosulnak és értékelődnek, továbbá a társadalom és az állam fejlődésének céljai és programjai körvonalazódnak benne. Az ideológiának különböző, ún. politikai, jogi, etikai, filozófiai, esztétikai és vallási formái vannak.

Ez láthatóan „bianco”-meghatározás, hiszen nem szól a nézetrendszer tartalmi milyenségéről. Oroszországban Jelcin elnök 1996-ban állami ideológia szükséges voltáról beszélt. Ennek összetevői: a patriotizmus érzése, az ország nagyszerű múltja által táplált büszkeség és a jövő ragyogóvá tételének vágya.

Nyilvánvaló: a könyvtáraknak ezt az ideológiát kell szolgálniuk részint Oroszország és a nagyvilág kulturális kincseiből válogatva, részint a partnerré fogadott olvasókat türelmesen nevelve. Ebben a könyvtárakat, különösen a közkönyvtárakat és az általános gyűjtőkörű tudományos könyvtárakat nem fogja megakadályozni a könyvtári törvény, amely, ha meg is „spórolja” az ideológiai funkció könyvtáraknak való odaítélését, tiltásokat sem mond ki ez irányban.

(Futala Tibor)

Nemzetközi könyvtárügy

97/354

YOUNGMAN SKRESLET, Paula: A people of the Book: information policy and practice in the Muslim world = Libri. 47.vol. 1997. 1.no. 57-66.p. Bibliogr.